

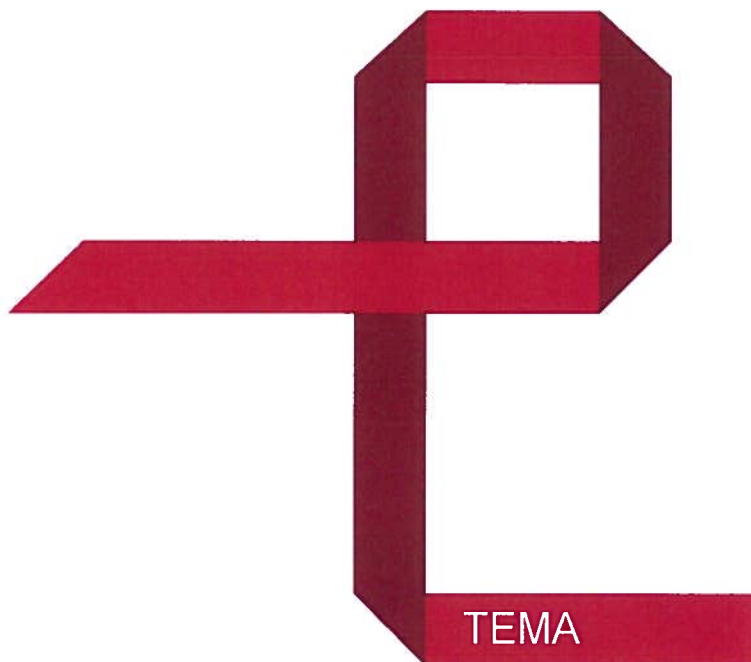
10.000 ALMINDELIGE DANSKERE ER MED TIL AT DØMME ANDRE

Lægdommere til det danske retssystem rekrutteres i kommunerne. Her sørger de såkaldte Grundlisteudvalg for at finde repræsentative og egnede kandidater. Fra efteråret går arbejdet i gang med at finde nye lægdommere til den næste fireårige periode.

Af journalist Trine Baadsgaard

Sekretariatschef Ellen Busck Porsbo, Østre Landsret.

Den 1. januar 2020 begynder en ny fireårig periode for lægdommerne i det danske retsvæsen. Men allerede nu er forberedelserne så småt ved at gå i gang for at finde et repræsentativt udvalg af befolkningen, der kan varetage en af de vigtigste roller i det danske retssystem. Fra 2020 og de næste fire år har de udvalgte mulighed for at blive indkaldt som domsmænd og nævninge i straffesager i byretter landet over samt i de to landsretter.

"Det er forskelligt, hvordan kommunerne griber det an. Tidligere var det ofte sådan, at man valgte folk ud fra partilister, men det er man gået væk fra de fleste steder. Nu er der faktisk fri leg, blot man sikrer, at udvalget er repræsentativt. Mange steder annoncerer man for at finde egnede kandidater i lokalpressen, man laver opslag på skoler og institutioner, og der er mange, der er interesserede," fortæller Ellen Busck Porsbo, der er sekretariatschef ved Østre Landsret.

Det er præsidenterne i de to landsretter, der ved lodtrækning udtager det relevante antal lægdommere ud fra grundlisterne.

"Når listerne kommer ind til os, sender grundlisteudvalgene en redegørelse for, hvordan de har udvalgt dem, der er på grundlisten, så grundlisten afspejler befolkningen i den pågældende kommune både hvad angår køn, alder, uddannelsesniveau, etnicitet mv.," fortæller Ellen Busck Porsbo.

Borgerligt ombud

For at blive lægdommer skal man være "uberygtet" og have valgret til Folketinget. Landsretterne undersøger alle, der udpeges som lægdommere, for at sikre sig, at de ikke står i Kriminalregisteret og retten vil få besked, hvis man i løbet af de fire år bliver sigtet for en alvorlig forbrydelse. For at sikre uafhængighed kan ministre, advokater, advokatfuldmægtige, ansatte i ministeriernes departementer og ansatte i chefstillinger i de myndigheder, der hører under departementerne, ansatte ved domstolene og i politiet, anklagemyndigheden, Kriminalforsorgen og andre myndigheder på Justitsministeriets område samt præster i folkekirken og andre trossamfund ikke være lægdommere. Men bliver man først fundet egnet, er det svært at slippe.

"Det er et borgerligt ombud at være lægdommer, og der skal vægtige grunde til for at blive fritaget – det kan være folks helbred, deres erhvervmæssige eller familiemæssige forhold, men der skal noget særligt til," siger Ellen Busck Porsbo.

.....
"Tidligere var det ofte sådan, at man valgte folk ud fra partilister, men det er man gået væk fra de fleste steder."
.....

Sekretariatschef Ellen Busck Porsbo, Østre Landsret

De domsmænd, der udpeges, kan regne med at blive indkaldt cirka fire gange årligt og bliver aflønnet med 1.100 kr. pr. dag.

"Da det er et borgerligt ombud, kan en virksomhed ikke modsætte sig, at deres ansatte fungerer som domsmænd, men det afhænger af overenskomsten det pågældende sted, om man giver dem fri med eller uden løn," fortæller Ellen Busck Porsbo.

.....
"Det er et borgerligt ombud at være lægdommer, og der skal vægtige grunde til for at blive fritaget – det kan være folks helbred, deres erhvervmæssige eller familiemæssige forhold, men der skal noget særligt til."
.....

Sekretariatschef Ellen Busck Porsbo, Østre Landsret

Grundig indføring

Domstolsstyrelsen har lavet en grundig vejledning til nye lægdommere, der opdateres hvert fjerde år, og herudover holder den enkelte ret et informationsmøde for de tilknyttede lægdommere i god tid, inden de går i gang. På den måde er de godt klædt på og føler, at de har forstået den ramme, de skal operere indenfor.

"Det er mit indtryk, at de fleste lægdommere tager det meget alvorligt og er stolte af at være udvalgt. Nogle er også nervøse og kan være i tvivl om, hvorvidt de er i stand til at dømme andre mennesker," fortæller Ellen Busck Porsbo. Og hun finder det meget naturligt: "Lægdommere har jo ikke samme uddannelse eller baggrund som de juridiske dommere – og det er netop pointen. De bidrager med noget andet end de juridiske dommere, hvilket er helt essentielt."

